

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Dudy a soudců JUDr. Ivany Zlatohlávkové a JUDr. Pavla Horňáka ve věci žalobkyně **Modré pyramidy stavební spořitelny, a. s.** se sídlem v Praze 2, Bělehradská 222/128, identifikační číslo 60192852, zastoupené JUDr. Luděkem Chvostou, advokátem se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 14, za účasti **K H** bytem **[REDACTED]** zastoupenému Mgr. Ladislavem Muroněm, advokátem se sídlem v Brně, Vídeňská 546/55, o nahrazení rozhodnutí Finančního arbitra, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 15 C 26/2018, o dovolání **K H** proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2019, č. j. 29 Co 130/2019-387, takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2019, č. j. 29 Co 130/2019-387, se ve výroku o věci samé, jakož i ve výrocích o nákladech řízení, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. 10. 2018, č. j. 15 C 26/2018-221, **se ruší** a věc **se vrací** Obvodnímu soudu pro Prahu 2 k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se domáhala nahrazení rozhodnutí Finančního arbitra ze dne 27. 10. 2017, ev. č. **[REDACTED]** ve znění jeho rozhodnutí o námitkách ze dne 13. 12. 2017, ev. č. **[REDACTED]** kterým vyhověl návrhu **K H** a uložil jí povinnost vést účet stavebního spoření č. **[REDACTED]** který pro něj zřídila na základě smlouvy o stavebním spoření č. **[REDACTED]** ze dne 31. 12. 1999, do stavu, ve kterém by byl, kdyby na základě oznámení ze dne 15. 5. 2015 neukončila právní vztah z důvodů přespoření cílové částky.

Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudkem ze dne 18. 10. 2018, č. j. 15 C 26/2018-221, nahradil rozhodnutí Finančního arbitra ze dne 27. 10. 2017, ev. č. [REDAKCE] ve znění rozhodnutí o námitkách ze dne 13. 12. 2017, ev. č. [REDAKCE], tak, že návrh [REDAKCE] K [REDAKCE] H [REDAKCE] zamítl; zároveň rozhodl o nákladech řízení. Výkladem článku 9 odst. 7 Všeobecných smluvních podmínek stavebního spoření (dále jen „VSP“) dovodil, že naspoření cílové částky nepochybně vedlo k naplnění účelu, pro který byla smlouva o stavebním spoření uzavírána, a tímto okamžikem došlo k jejímu zániku, neboť existence smluvního vztahu byla časově omezena.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. 5. 2019, č. j. 29 Co 130/2019-387, zamítl návrh [REDAKCE] K [REDAKCE] H [REDAKCE] na přerušení odvolacího řízení, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a rozhodl o nákladech odvolacího řízení. Ztotožnil se s jeho závěrem, podle něhož doba trvání smlouvy o stavebním spoření byla od počátku časově omezena dobou trvání sjednaného účelu spočívajícího ve shromáždění finančních prostředků do výše sjednané cílové částky, po jehož dosažení smluvní vztah zanikl. Vyšel přitom stejně jako soud prvního stupně ze čl. 9 odst. 7 VSP, § 578 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, resp. § 603 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“).

Soudy obou stupňů vzaly za prokázané, že Finanční arbitr nálezem ze dne 27. 10. 2017, evidenční č. [REDAKCE], uložil žalobkyni povinnost uvést účet stavebního spoření č. [REDAKCE], který pro něj zřídila na základě smlouvy o stavebním spoření č. [REDAKCE] ze dne 31. 12. 1999, do stavu, v kterém by byl, kdyby na základě oznámení ze dne 15. 5. 2015 neukončila právní vztah založený touto smlouvou z důvodu přespoření cílové částky. Rozhodnutím o námitkách ze dne 13. 12. 2017 evidenční č. [REDAKCE] Finanční arbitr námitky žalobkyně zamítl a nález finančního arbitra ze dne 27. 10. 2017 evidenční č. [REDAKCE] potvrdil. Správní orgán podložil své rozhodnutí zjištěním, že žalobkyně a [REDAKCE] K [REDAKCE] H [REDAKCE] uzavřeli dne 31. 12. 1999 smlouvu o stavebním spoření s cílovou částkou 300.000 Kč. Ve všeobecných obchodních podmínkách si smluvní strany sjednaly, že „na písemnou žádost účastníka, může stavební spořitelna zvýšit cílovou částku stavebního spoření“, přičemž „úhradu ve výši 1% z částky, o kterou byla cílová částka zvýšena, účtuje k tíži účastníka“ (čl. 9 odst. 1 VSP). V čl. 9 odst. 7 VSP si ujednaly, že „přespořením cílové částky se rozumí stav, kdy zůstatek na účtu účastníka je vyšší než sjednaná cílová částka. Přespoření cílové částky není přípustné; v takovém případě účastník výslovně souhlasí s tím, že přespořenou částku zaokrouhlenou na celé tisíce nahoru stavební spořitelna považuje automaticky za novou cílovou částku a rozdíl úhrady (viz odstavec 1) vzniklý navýšením cílové částky stavební spořitelna zúčtuje k tíži účtu účastníka. Pokud účastník dodatečně vyjádří nesouhlas s tímto postupem, má stavební spořitelna právo smlouvu vypovědět“. Přípisem ze dne 15. 5. 2015 žalobkyně [REDAKCE] K [REDAKCE] H [REDAKCE] oznámila, že ke dni 30. 4. 2015 bylo evidováno překročení cílové částky (k tomuto dni naspořená částka představuje 2.657.695,28 Kč), že dále nesouhlasí s jejím dalším navýšením a vyplatí mu zůstatek účtu. [REDAKCE] K [REDAKCE] H [REDAKCE] s postupem žalobkyně nesouhlasil a inicioval řízení před Finančním arbitrem návrhem ze dne 21. 2. 2016, který rozhodl v jeho prospěch. Zjištěný skutkový stav odvolací soud právně posoudil rovněž podle § 1, § 5 odst. 1 a § 7 odst. 1 zákona č. 96/1993 Sb. o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření (dále jen „zákon č. 96/1993 Sb.“).

Proti rozsudku odvolacího soudu podal účastník [REDAKCE] K [REDAKCE] H [REDAKCE] (dále též „dovolatel“) dovolání, jehož přípustnost dovozuje ze znění § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), neboť je přesvědčen, že odvolací soud rozhodl v rozporu s ustálenou judikaturou odvolacího soudu představovanou jeho rozsudky ze dne 24. 4. 2019, sp. zn. 33 Cdo 2367/2018, a ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 33 Cdo 2986/2018,

v nichž se Nejvyšší soud ve skutkově obdobných věcech zabýval otázkou doby trvání smlouvy o stavebním spoření. Navrhl, aby dovolací soud v dovoláním dotčeném rozsahu rozsudky soudů obou stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobkyně na základě svého rozsáhlého vyjádření k dovolání navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání odmítl jako nepřipustné, popř. jako nedůvodné zamítl.

Nejvyšší soud věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (srov. čl. II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb., čl. II bod 2 zákona č. 296/2017 Sb., dále jen „o. s. ř.“).

Podle § 245 o. s. ř. není-li v této části uvedeno jinak, užijí se přiměřeně ustanovení části první až čtvrté tohoto zákona.

V řízení podle § 244 a násl. o. s. ř. nejde o způsob přezkumu správnosti (zákonosti) rozhodnutí správního orgánu obdobný správnímu soudnictví nebo rozhodování vycházející z bezvýslednosti řízení před správním orgánem. Podstata projednání a rozhodnutí stejné věci v občanském soudním řízení spočívá v tom, že ten, kdo tvrdí, že byl dotčen na svých právech nebo povinnostech rozhodnutím správního orgánu (jeho práva nebo povinnosti byla takovým rozhodnutím založena, změněna, určena nebo zamítnuta), požaduje nové projednání sporu nebo jiné právní věci u soudu a nové rozhodnutí ve věci, dospěje-li soud k jiným závěrům než správní orgán. Nové projednání věci soudem tak navazuje na řízení před správním orgánem, aniž by bylo jeho výsledky vázáno, a zaručuje, že spor nebo jiná právní věc budou – v takovém rozsahu, v jakém o nich bylo před správním orgánem skončeno řízení – soudem definitivně uzavřeny a nemohou být vráceny správnímu orgánu k dalšímu projednání a rozhodnutí.

Podle § 237 o. s. ř. platí, že – není-li stanoveno jinak – je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Podle § 241a odst. 1 věta první o. s. ř. lze dovolání podat pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (srov. § 239 o. s. ř.).

Dovolatel předkládá k dovolacímu přezkumu závěr odvolacího soudu, že posuzovaná smlouva o stavebním spoření byla uzavřena na dobu určitou, pročež dosažením cílové částky byl smluvní vztah ukončen. Jelikož tuto právní otázku, na níž je napadené rozhodnutí založeno, odvolací soud posoudil v rozporu s již ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu, je dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř.

Podle ustanovení § 3028 odst. 3, věty první, o. z. se řídí – není-li dále stanoveno jinak – jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. Protože smlouva o stavebním spoření z 31. 12. 1999 založila závazkový právní vztah účastníků před nabytím účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., je rozhodující úprava podle dosavadních právních předpisů, tj. podle zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“).

Nejvyšší soud se předestřenou otázkou v obdobných skutkových souvislostech (a ve sporech s toutéž žalobkyní) zabýval již v rozhodnutích ze dne 24. 4. 2019, sp. zn. 33 Cdo 2367/2018, a ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 33 Cdo 2986/2018 (na něž upozorňuje dovolatel) a též v rozsudku ze dne 30. 9. 2019, sp. zn. 33 Cdo 2013/2018. Zde přijal a odůvodnil závěr, že „způsoby, jimiž zaniknou subjektivní práva a povinnosti tvořící obsah právního vztahu ze smlouvy o stavebním spoření, vyplývají ze smluvních ujednání a ze všeobecných obchodních podmínek. Pro odpověď na otázku, zda zánik nastává okamžikem, kdy účastník spořením dosáhl cílovou částku, tj. uplynutím doby ve smyslu § 578 obč. zák., je rozhodující výklad oddílu IV čl. 9 odst. 7 ve spojení s dalšími ustanoveními VOP (§ 35 odst. 2 obč. zák.)... ujednání o „automatickém“ navyšování cílové částky pokračujícím spořením účastníka stavebního spoření a přijímáním jeho plateb stavební spořitelnou na účet stavebního spoření, jež nepopírá účel smlouvy o stavebním spoření, vylučuje úvahu o omezení trvání právního vztahu založeného smlouvou o stavebním spoření ve smyslu § 578 obč. zák.“. Začátek a konec doby spoření stanovily všeobecné obchodní podmínky ve shodě s tím, co vyplývá z § 5 odst. 14 zákona č. 96/1993 Sb. [„...začíná dnem uzavření smlouvy a končí vyplacením vkladů účastníka, státní podpory a úroků z nich nebo poskytnutím úvěru (tj. dnem uzavření úvěrové smlouvy) nebo zánikem právnické osoby jako účastníka“].

Nejvyšší soud nemá důvod odchylovat se od uvedených závěrů, z čehož vyplývá, že odvolací soud posoudil otázku trvání právního vztahu ze smlouvy o stavebním spoření nesprávně.

Lze uzavřít, že z pohledu dosavadní ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu závěr odvolacího soudu neobstojí. Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 241a odst. 1 o. s. ř. tak byl dovolatelem uplatněn důvodně a Nejvyššímu soudu nezbylo než napadený rozsudek odvolacího soudu v dovoláním dotčeném rozsahu zrušit. Jelikož důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud i toto rozhodnutí a věc vrátil Obvodnímu soudu pro Prahu 2 k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř. o. s. ř.).

Soudy nižších stupňů jsou vázány právním názorem dovolacího soudu (§ 243g odst. 1, věta první, § 226 odst. 1 o. s. ř.).

O nákladech řízení rozhodne soud v novém rozhodnutí (§ 243g odst. 1 věta druhá o. s. ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 16. 7. 2020

JUDr. Václav Duda v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Viktor Kramář, DiS.